

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ОПИТУВАННЯ ВИПУСКНИКІВ-БАКАЛАВРІВ 2023 РОКУ ТА ВИПУСКНИКІВ-МАГІСТРІВ 2024 РОКУ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

Факультет економіки та управління активно співпрацює зі своїми випускниками, залучаючи їх у ролі стейкхолдерів та постійно вдосконалюючи цей процес. Опитування випускників має на меті оцінити якість освіти, отриманої під час навчання на спеціальностях факультету економіки та управління. Зокрема, важливо з'ясувати рівень задоволеності випускників здобутими знаннями, навичками та компетентностями, а також їх відповідність сучасним вимогам ринку праці. Одним із ключових завдань є виявлення сильних і слабких сторін освітніх програм. Це дозволить визначити переваги, які необхідно посилювати, та недоліки, що потребують вдосконалення для підвищення ефективності освітнього процесу.

Дослідження також спрямоване на аналіз професійної реалізації випускників, зокрема, наскільки здобуті знання допомагають у працевлаштуванні та кар'єрному зростанні. Окрему увагу приділяється взаємодії факультету з роботодавцями. Опитування допоможе оцінити, наскільки навчальні програми відповідають вимогам сучасного бізнесу та які навички є найбільш затребуваними у роботодавців. Також дослідження спрямоване на визначення рівня готовності випускників рекомендувати навчання у факультеті майбутнім абітурієнтам. Це є важливим показником якості освітнього процесу та репутації університету.

Останнім, але не менш важливим завданням є зміцнення зв'язку між факультетом та його випускниками. Створення ефективного механізму комунікації сприятиме їхньому залученню до розвитку освітнього процесу, що допоможе підтримувати сучасність і конкурентоспроможність освітніх програм.

Опитування тривало протягом грудня 2023 року – січня 2024 року. Опитування спрямоване на вивчення думок випускників факультету економіки та управління як стейкхолдерів щодо організації освітнього процесу в університеті, якості отриманих знань, можливих напрямів удосконалення освітніх програм, а також їхньої задоволеності навчанням і готовності рекомендувати освітні програми майбутнім вступникам. В дужках будуть зазначені *показники* за минулий рік для порівняння результатів.

Результати

В опитуванні прийняли участь 112 респондентів, з яких у відсотковому відношенні (29%, 30%) випускники спеціальності «Облік і оподаткування», (25%, 31%) – «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (28%, 32%) – «Менеджмент», (12%, 11%) – випускники спеціальності «Підприємництво та торгівля» і (6%, 6%) «Економіка». Висока участь випускників «Обліку і оподаткування», «Фінансів» та «Менеджменту» свідчить про затребуваність цих спеціальностей та їхню відповідність очікуванням студентів і ринку праці. Випускники спеціальностей «Підприємництво та торгівля» та «Економіка» менш активно брали участь в опитуванні. Це може вказувати на потребу у вдосконаленні комунікації з ними або адаптації освітніх програм до сучасних вимог.

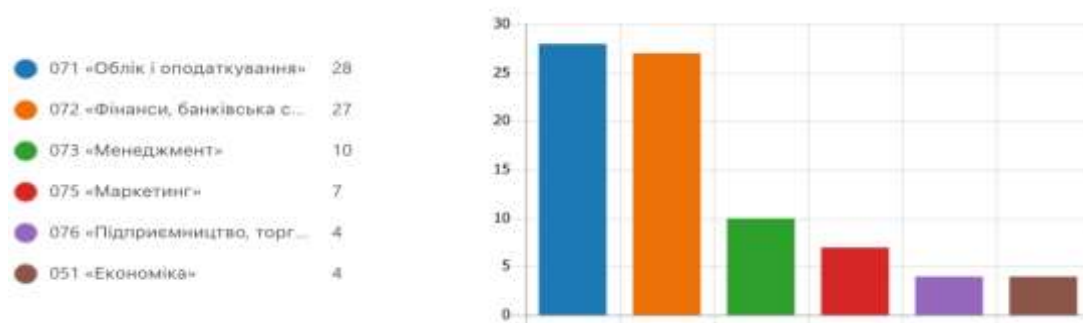

Рис. 1. Кількість опитаних респондентів у розрізі спеціальностей

Серед опитаних (63%, 69%) – респонденти, що є випускниками освітнього рівня Бакалавр, відповідно (37%, 31%) – Магістр.

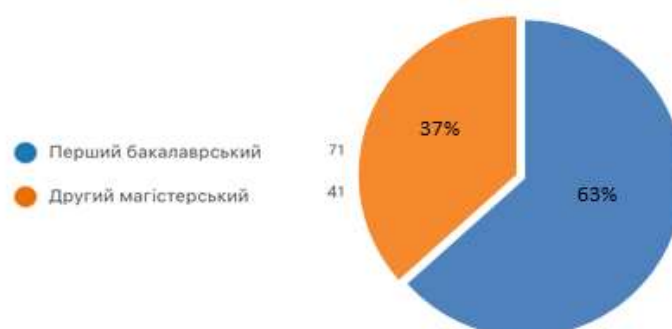

Рис. 2. Обсяг опитаних випускників за рівнями вищої освіти

Середня оцінка отриманих знань та набутих компетенцій становить 4,36. В цілому 84 респонденти високо (оцінки 4, 5) оцінили рівень отриманих компетенцій. 6 зазначили незадовільний рівень знань та навичок. Серед причин, що можуть призвести до низького рівня знань та набутих компетенцій випускники виділили такі як:

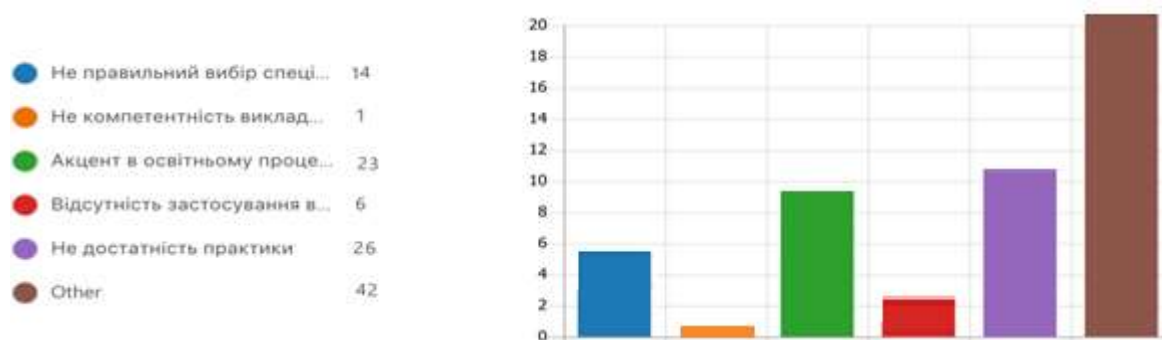

Рис. 3. Причини, що на думку випускників можуть призвести до низького рівня знань та набутих компетенцій

Респонденти вважають, що якість набутих навичок та компетенцій залежить від правильності вибору спеціальності, достатнього обсягу практики в освітніх програмах. В освітніх програмах та окремих ОК варто давати перевагу використанню методів навчання, що сприяють набуттю практичних навичок, а не лише здобуттю теоретичних знань.

На питання «Що саме Вас мотивувало до вищих результатів у навчанні?». Результати опитування свідчать, що основними мотиваційними чинниками для випускників стали бажання набути професійні компетенції для підвищення конкурентоспроможності на ринку праці (53%, 61%) та прагнення отримувати нові знання (28%, 22%). Це вказує на те, що студенти розглядають проти минулого року зростаюча потреба у прагненні отримувати нові знання. Водночас значна частина респондентів виявила академічний інтерес, що вказує на необхідність розширення наукових можливостей, участі у міжнародних програмах та розвитку аналітичних навичок. Поєднання теоретичної бази з практичною підготовкою є ключовим завданням для підвищення ефективності освітніх програм, що дозволить випускникам бути більш адаптованими до реальних викликів професійного середовища.

Рис. 4. Фактори впливу на мотивацію здобувачів до вищих результатів навчання

Випускники факультету економіки та управління критично оцінюють освітні програми, за якими вони навчалися, та пропонують вдосконалити їх шляхом введення нових навчальних дисциплін і сучасних інструментів навчання. Зокрема, серед ключових побажань випускників:

1. Збільшити кількість дисциплін із використанням сучасного програмного забезпечення для бізнесу. Це дозволить студентам набувати практичних навичок роботи з актуальними цифровими інструментами, що застосовуються в економічній сфері.
2. Включити дисципліни з прогнозування економічних процесів. Такий курс допоможе студентам аналізувати макро- та мікроекономічні тенденції та приймати ефективні управлінські рішення.
3. Ввести освітній компонент, спрямований не лише на професійний, а й на особистісний розвиток. Випускники наголошують на важливості курсів, які сприяють розвитку soft skills, лідерства та критичного мислення.
4. Розширити навчання у сфері міжнародних фінансових стандартів та ризик-менеджменту. Серед запропонованих дисциплін: Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS) та податкове планування. Фінансовий аналіз та ризик-менеджмент. Юридичні аспекти податків та судова практика. Фінансова безпека та кібербезпека.
5. Додати спеціалізовані курси з бухгалтерського обліку та цифрових технологій. Зокрема, випускники пропонують ввести: Облік за видами економічної діяльності. Цифрові технології у фінансах та програмне забезпечення.
6. Запровадити курси з логістики та управління запасами. Це сприятиме розвитку компетенцій у сфері управління ресурсами, що є важливим для підприємницької діяльності та фінансового планування.

7. Посилити освітні компоненти, пов'язані з управлінням інноваціями та стартапами. Випускники рекомендують додати курс, присвячений розвитку стартапів, пошуку інвестицій, Lean Startup та Agile-методологіям.
8. Інтегрувати реальні кейси зі сфери продажів і торгівлі. Освітні програми мають містити практичні завдання та бізнес-симуляції, що відображають реальні процеси у сфері комерції.

Такі зміни сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності випускників на ринку праці, допоможуть адаптувати освітній процес до сучасних викликів та забезпечать краще поєднання теоретичних знань із практичними навичками.

Переважає більшість випускників вважають всі навчальні дисципліни, що містяться в ОП доречними та такими, що сприяють розвитку професійних, загальних компетенцій та soft-skills здобувача вищої освіти.

На запитання *«Які заходи необхідно здійснити для підвищення якості освітнього простору та покращення освітніх програм»*, найчастіше зустрічались такі пропозиції:

- 1) Інтеграція новітніх технологій, зокрема штучного інтелекту, що передбачає створення індивідуальних освітніх траєкторій, моніторинг прогресу навчання, а також автоматичне виявлення та корекцію помилок у навчанні.
- 2) Практичні заняття та стажування, що передбачає залучення практиків з реального сектора, організація екскурсій на підприємства для глибшого розуміння специфіки професії, а також активне партнерство з бізнесом для проведення практичних занять та стажувань.
- 3) Навчання за межами традиційних аудиторій, де організація практичних занять, майстер-класів, тренінгів та воркшопів проходить в неформальних умовах для розвитку практичних навичок, а також включення можливості дистанційного навчання.
- 4) Залучення до досліджень та інновацій, що передбачає залучення студентів до науково-дослідницької роботи, створення можливостей для участі в інноваційних проектах та стартапах, що дозволить їм розвивати креативність та підприємницькі навички.

Ці заходи сприятимуть не лише підвищенню якості освітнього процесу, а й підготовці конкурентоспроможних фахівців, здатних адаптуватися до швидко змінюваного світу праці.

Крім того (84%, 86%) опитаних респондентів «Чи порадили б Ви навчання за Вашою спеціальністю цього річним вступникам?»!

Серед відгуків випускників приємно відзначити такі, як (вибірка по спеціальностях факультету:

1. Облік і оподаткування: «Однозначно рекомендую цю спеціальність. Кафедра обліку і оподаткування – одна з найкращих. Працівники кафедри – це висококваліфіковані фахівці, які добре пояснюють матеріал, надають глибокі знання та завжди готові допомогти. Крім того, атмосфера на кафедрі дуже позитивна. Проводяться регулярні зустрічі з роботодавцями, що дозволяє краще зрозуміти вимоги ринку праці та знайти можливості для стажування. Також є багато екскурсій на підприємства, що дають уявлення про реальну роботу у сфері обліку та оподаткування.»

2. Фінанси і кредит: «Однозначно рекомендую цю спеціальність. Якість подання навчального матеріалу на високому рівні, все чітко і доступно. Професори пояснюють матеріал детально, що дозволяє легко засвоїти складні теми. Також є можливість зустрічатися з роботодавцями та відвідувати екскурсії на підприємства, що дає великий практичний досвід.»

3. Менеджмент: «Я з упевненістю рекомендую цю програму. Вона дала мені глибокі знання в галузі управління, розвинула аналітичні та лідерські навички, підготувала

до реальних викликів ринку праці. Викладачі – це професіонали, які завжди готові підтримати і доступно пояснити складний матеріал. Програма передбачає практичні заняття, стажування та зустрічі з роботодавцями, що дозволяє застосовувати теоретичні знання на практиці. Ця спеціальність дає хорошу освіту та відкриває перспективи для кар'єрного росту»

4. Економіка: «Однозначно рекомендую спеціальність економіка. Навчання дає глибокі знання в теорії та практиці економіки, а викладачі завжди доступно пояснюють матеріал і надають корисні рекомендації. Також організовуються екскурсії на підприємства та в економічні організації, що дають цінний практичний досвід та допомагають орієнтуватися в майбутній професії.»

5. Підприємництво та торгівля: «Це чудова спеціальність для тих, хто хоче займатися бізнесом або розвивати власну справу. Кафедра має висококваліфікованих викладачів, які дуже добре пояснюють матеріал і діляться практичними порадами. Важливо, що на курсах значну увагу приділяють розвитку підприємницьких навичок, організовують зустрічі з успішними бізнесменами та підприємцями, що дає можливість отримати цінний досвід та рекомендації.

Отже, ці відгуки доповнення підкреслюють високий рівень викладання, увагу до практичного досвіду студентів та важливість зустрічей з роботодавцями та екскурсій, які допомагають студентам краще орієнтуватися в професійному світі.

Висновки

Загалом, опитування випускників факультету економіки та управління показало високу задоволеність як результатами навчання, так і якістю освітнього процесу. Більшість випускників оцінили навчання як глибоке та корисне, відзначаючи високий рівень викладання та компетентність працівників кафедр, які доступно пояснюють матеріал. Вони також підкреслили важливість практичних занять, стажувань, екскурсій на підприємства та зустрічей з роботодавцями, що дозволяють отримати реальний досвід і зорієнтуватися в професійній діяльності.

Випускники задоволені якістю освітніх програм, які дають їм необхідні знання для успішної кар'єри. Більшість рекомендують свої спеціальності вступникам, вважаючи їх перспективними та стабільними. Вони відзначили, що навчання на факультеті підготувало їх до реальних викликів ринку праці та відкриває можливості для подальшого кар'єрного розвитку.

Зважаючи на позитивну оцінку випускниками якості освітніх програм, варто продовжити роботу над їх актуалізацією відповідно до змін на ринку праці. Це включає можливість інтеграції нових дисциплін або практичних модулів, які сприятимуть підготовці студентів до новітніх тенденцій та викликів у сфері економіки та управління. Випускники підкреслюють важливість практичних занять, стажувань та зустрічей з роботодавцями, що дозволяє студентам отримувати реальний досвід.

Очікується подальше розширення співпраці з підприємствами для організації більшої кількості стажувань, екскурсій та проектів, що дають студентам можливість на практиці застосовувати отримані знання. Високий рівень задоволення від взаємодії з викладачами вказує на важливість підтримки та наставництва у навчальному процесі. У майбутньому варто зберегти та посилити цей аспект, забезпечивши ще більше можливостей для зворотного зв'язку, індивідуальних консультацій та менторства.

Задоволеність випускників підготовкою до реальних викликів ринку праці є важливим індикатором ефективності навчання. Очікується, що факультет продовжить розвивати кар'єрні сервіси, забезпечуючи студентам більше можливостей для працевлаштування, стажувань і професійних контактів із потенційними роботодавцями.

Загалом, результати опитування дозволяють спрогнозувати позитивний вплив на розвиток факультету, орієнтуючись на зміцнення практичної складової навчання, підвищення якості взаємодії з роботодавцями та на підтримку кар'єрних перспектив для студентів.

*Результати анкетування будуть обговорені на засіданні
Ради стейкхолдерів факультету економіки та управління*